

Дмитро ПАВЛИЧКО
"ЗА НАС"

ПЕРЕДМОВА ДО ЗБІРКИ "ЗА НАС"

«Всё русскому мечу подвластно».

О. Пушкін.

“Кавказский пленник”

«Россия — государство не торговое и не земледельческое,
а военное, и призвание его быть грозою света».

Микола І

Війна Росії проти Чечні розкрила перед світом до найпотаємніших глибин суть московської імперської ідеї. Отже, в ім'я цілісності наддержави, будованої протягом століть царями та зміцнюваної генсеками на крові підкорених народів, можна — вважають нинішні кремлівські лідери — знищити неслухняну чеченську націю, якій, бачте, заманулося стати впорівень із своїми державними сусідами. Московські “кравці” добряче набили руку на перекроюванні чужих земель і набули віртуозної вправності приписувати свій агресивний націоналізм тим, хто прагне для свого народу такої ж національної свободи, яку мають росіяни. На щастя, є чесні люди і серед росіян, але, скажемо правду, їх надто мало на великий народ, що дав світові багатьох геніїв, але ніяк не спроможеться вийти з-під влади шовіністів і диктаторів.

Війна Росії проти Чечні явила світові не тільки байдужість обивателів, а й лицемірність великих політиків. Ніхто із всемогутніх володарів не підніс свого голосу на захист чеченської нації. Отже, незважаючи на часткових розвал “імперії зла”, світ так і не зробив вирішального кроку — в напрямі до вселюдської справедливості. Фашизм гітлерівського зразка живе і діє там, де російські шовіністи намагаються реалізувати на завойованих і чужих територіях гасло: “Ein Folk, ein Reich, ein Führer!”

Рядки цієї книжечки — це біль мого сумління, рана мого серця; це — само запитання: чи така вже благородна Європа і чи така вже справжня наша свобода, коли на наших очах коїться цей кривавий злочин, а ми вдаємо, що не бачимо й не чуємо нічого? Це — там само поклін чеченському народові, який зірвав маску з імперської Москви, показав людству її звірячий оскал і героїчною боротьбою заклав міцні фундаменти своєї самостійної держави.

11.05.1995 р.

ЧЕЧНЯ

Знов Москва розпинає народ,
Що повстав за державу свою,
Знов закутих в залізо заброд
Зустрічає чеченець в бою.

Двоголовий орел в два дзьоби
П'є чеченську палаючу кров!
Ну, а ми мовчимо, як раби,
Що збоялись вчорашніх заков.

Це фальшивої волі мораль,
Честь лукава, сповита в брехню,
Та прийде знахабнілий москаль
І до нас, як зруйнує Чечню.

Прометею, кривава красо,
Ти й з Парижа підмоги не жди!
Може, тільки хлопчина з УНСО
Принесе тобі в жмені води.

А Європа, та курва стара,
Посміхатися буде здалік,
Як наповниться кров'ю Кура
І — всі русла зросійщених рік.

Буде лиця ховать у вуаль,
Видавати за жар порохню,
Та прийде знахабнілий москаль
І в Париж, як зруйнує Чечню.

Там — вогонь. У вогні — Прометей!
Люди, гляньте, там діють кати!
Я кричу, та не бачу людей,
Бачу тільки глухі животи.

БРАНКА

Бідна Європо, на небо поглянь —
В небі розсипалась кров, наче грань;
Битва за волю відбилась вгорі;
Зорі ридають, немов матері.

Тяжко висить над тобою Чечня,
Чавить свободу московська броня,
Чути крізь хмари, як танки ревуть,
Люто Чумацька кривавиться Путь.

Бідна Європо, живеш, наче в сні,
Свободолюбні співаєш пісні,
Завтра тобі вже під гусениць зик
Варвари вирвуть пісенний язык.

Будеш благати: “Чеченці, брати,
Під бетеери навчіте лягти!”
Ах, моя панно, бліде янголя,
Ляжеш ти бранкою під москаля!

ТО ВНУТРІШНЯ СПРАВА РОСІЇ

Не сплять президенти щасливих країн,
Ночами кричать, навіженці,
Їх мучить хандра, надокучливий сплін —
Під танками гинуть чеченці.
Засніть же, добродії! То не біда —
Склепляйте натружені вії.
Стікає із гусениць кров молода? —
То внутрішня справа Росії.

Шиковні міністри заплачуть от-от,
В їх погляді повно печалі,
Бо десь там мордують чеченський народ,
А панство? — На карнавалі.
Не плачте! Не треба! Винця ще ковток!
Звивайтесь в танці, як змії.
Вбивають дітей і гвалтують жінок? —
То внутрішня справа Росії.

Свій лик до Чечні повертає Господь,
Де кров, ніби нафтова гуща,
Палає, і владу вже втратила плоть,
І сяє душа невмируща!
Але патріарх, вихователь орди,
Кремлівський намісник месії,
Наказує Богу: “Не дивися туди —
То внутрішня справа Росії”.

Моліться, народи великі й малі,
Серця обертайте в гранати,
Уклінно просіть, щоб прийшли москалі,
Дали вам безсмертя спізнати.
Бо ваша свобода, Різдва сяяття,
І мова, й клейноди святії,
І право на подих, на мир і життя —
То внутрішня справа Росії!

ДЖОХАР ДУДАЄВ

Він народився у вагоні,
В тюремнім темнім ешелоні,
Що віз народ його в Сибір.
Йому на маминому лоні
Слізьми вмивали душу й зір.
Колеса в колисковій пісні
Збивались на слова залізні:
“Помре, нема тобі життя,
І вижбурне тебе з вагона
Повсюдносуща охорона
Вовкам сибірським на жраття!”
Та непокірна й віща мати
Дитину сповивали в шмати,
Молилася до немовляти,
Немов до Господа: “Живи!
Живи, моя чеченська кров,
Моє дитя ясне й здорове,
Вбирайся в силу і закови,
Що куті волею Москви
На серці нашім, — розірви!”
І сталося! Кайдани впали,
Джохар одкинув їх, мов грузь.
Та не на те завоювали
Кавказ російські генерали,
Щоб отдавать його комусь!
На світовому перехресті
Горить Чечня! Горить Джохар —
Великий воїн волі й честі,
І віє в очі дим і згар,
І танки сунуть, як потвори,
Вертається у вільні гори
Московського ярма тягар.
В крові свободи голос тоне
(А світ ховається в брехні!)
І знов сибірські ешелони
Москва готує для Чечні.
І для Чечні, й для України,
І для Європи — місце є,
Є кулемети й карабіни,
І дріт колючий у три зміни
Нова імперія снує!
О люди, вирослі в неволі,
Від послушенства ниці й кволі,
Чекає вас тяжка судьба,
Товарняків гулкі колеса
І тюрми від Пелопоннеса
Аж до Чукотки! Проклятьба
Й душі подвійної ганьба,
Допоки з непокірних сяєв
Не зродиться Джохар Дудаєв
У серці кожного раба!

НА МОГИЛІ ОВЛУРА ДУДАЄВА

Опівночі Овлур свиснув за рікою.
Слово про полк Ігорів

Плаче Україна,
За Овлуром плаче,
Руки до неба простягає,
Вбивцю кляне-проклинає,
Землю чеченську слізьми поливає,
До сина Дудаєва промовляє:
“Пам’ятаєш, Овлуре,
Як допомагав ти князеві
З полону половецького видобуватися,
Тікаючи — горностаєм по степах слатися,
До Києва повертатися!
Я ж тебе не забувала,
В неволі століттями пробувала,
Твого посвисту ждала,
Твого поклику опівночі за рікою,
Щоб тікати, дитино кохана,
Від московського хана
Та, тікаючи, по блакиті слатися
Ластівкою золотою!”
А Дудаєв Овлур з могили відповідає:
“Сили на посвист у мене немає,
Пробила куля легені,
Та й уста мої, кров’ю спалені,
Камінна земля затискає!
Одійди, не ридай наді мною,
Плакальнице, рабине,
Я ненавиджу сльози, бо хто плаче, той гине,
Сам себе укладає
На дно домовини!
Очі твої вже сіль прожерла,
Бо маєш Полтаву, Базар і Крути,
Може, справді ти ще не вмерла,
Якщо жадаєш мене почути.
Та хіба ж ти не чуєш, як землю
Протинають вогні ярові,
Як батько мій кличе,
Але не тікати, а ставати до бою!
Невільнице, як не маєш нічого, крім болю, —
Ні меча, ні когорти синів, ані сонця в крові, —
Повертайся в неволю!”

ОВЛУР ЖИВИЙ!

Овлур живий! Не плачте, мамо.
Веде він Ігорю коня.
В майбутнє він іде так само,
Як вся Джохарова рідня.
Не вбили й не вб'ють ніколи
Ні сина, ні отця Чечні.
Їм тільки руки прокололи,
І груди, і серця сумні.
Та прийде час, і перед ними
Народи схиляться, а кров,
За нас пролита, нас вестиме,
Як сонце, воля і любов.

ІЗ ЧЕЧНІ ПРИХОДЯТЬ ДОМОВИНИ

Із Чечні приходять домовини —
Діти України, як вуглини,
Вгорнуті в російську корогву.
Плачте, матері, й копайте ями,
І хрести поставте над синами,
Що пішли вмирати за Москву.

Це за те нам кара із ганьбою,
Що не стали ми самі собою,
Що в законі ницого хахла —
На кривавій службі в свого ката —
Живемо і гинем, як бидлята,
Прагнучи лиш їдла й барахла!

Це за те нам кара, що Вітчизну
Ми приймали, наче даровизну —
Перстень із вельможної руки,
Що світили нам чужі клейноди,
І за них, а не за світ свободи,
Бились ми, захланні жебраки.

Триста літ із нас виймали душі
І гетьманів брали на катуші,
Жерла нас імперії вошва,
І за те, що стали ми рабами,
Віддали душі собори й храми,
Платить домовинами Москва.

Добре платить, бо й цього не варті
Слуги, що в андріївськім штандарті,
У кривавім попелі Чечні
З чорного розбою, із погрому
Повернулись крадькома додому,
До навік забутої рідні.

Плачте, матері, й копайте ями,
І хрести поставте над синами,
Що пішли вмирати за Москву,
За тупого, п'яного вандала,
І моліться, щоб не викидала
Їх земля в опівніч грозову.

ВЕРДИКТ

Назвати зрадником вітчизни
Героя вольної Чечні
За те, що він од московизни
Рятує рідний край... — та ні,
Таке не приверзеться в сні
На дні болота сатані!
Але за кодексом імперії
(За планом Жукова та Берії)
Всі зрадники, всіх — на Сибір,
Хто став, Москві наперекір,
Творцем державності й свободи
Своїї... Зрадники-народи,
На вас чекає конвоїр!
Та ні, на вас посунуть танки,
За суверенні забаганки
Заплатите життям, раби!
І вашу кров у три труби
На опал, як ропу з Тюмені,
В Європу гнатимуть скажені
Москалізатори доби.
Вердикт написано, Джохаре.
Убивці йдуть. В них лиць нема.
Лиш маски й чорні окуляри,
Бо судить і боїться кари
Москва — Всевишнього страма.
Ідуть рязанські “ребята”,
Повіривши в гидку облудь,
Що, ревно слухаючи ката,
Вони Росію бережуть.
Вони повірили, як діти,
Що все підвладне їх мечу,
Що будуть світом володіти,
Кавказ тримаючи вочу.
Та все те — лиш нужденні мрії,
Знав вікової маячні;
Їм не убити Ічкерії,
Їм не вернутись із Чечні!

ТРИМАЙСЯ, ДЖОХАРЕ!

Тримайся, Джохаре, хай знає Москва,
Що воля не вмерла і правда жива;

Став прахом Єрмолов, зотліє Грачов —
Ніколи ж не стліє твоя корогов;

Оглянься, он хлопці в'юнкі, наче хміль,
То предки з тобою — Мансур і Шаміль;

Тебе заступає Мазепа в бою,
Костюшко ладує рушницю твою.

Юлаєв нагайку дарує — бери,
Бичем з окупантів здирай машкари!

Кастусь присягає на вірність тобі,
І Сахаров плаче — за тебе в мольбі;

І кличе повстанців на бій-газават
Чупринка-Шухевич, твій перший солдат;

Московські закови спадають із душ,
До тебе на поміч іде Гіндукуш;

В чалмі білосніжній, немов моджахед,
Ельбрус наступає: “Джохаре, вперед!”

Тебе піднімає на крилах Кавказ
І благословляє великий Тарас.

ЗА НАС

За нас, оспалих і німих,
За нас, навиклих до кормиг,
За нас, розсварених нікчем,
За нас, шматованих бичем,
За нас, повсталих із труни,
За нас, тремких, як біль струни,
За нас, тружених, як бджола,
За нас, вже спалених дотла,
За нас, не тямлячих путі,
Чечня вмирає на хресті.

За нашу мрію майову,
За мову, ще напівживу,
Та вже подібну до води,
Що березневі рве льоди,
За наш державницький ланцюг,
За сльози покаянь і скрух,
Що обертають нас в людей,
Та за спасіння всіх смертей,
Що сяють в темному житті,
Чечня вмирає на хресті.

За ваші дзвони, пане Рим,
За ваші гордощі й нестрим,
За вежі Праги й Карлів міст,
За богоносний благовіст,
За вас, Венеціє хмільна,
Собори Кельна, Відня, Брна,
За Мони Лізи дивовиж,
За геній ваш, месье Париж,
За ваші вольності святі
Чечня вмирає на хресті.

За вас, панове і пані,
За ваші гульбища страмні,
За ваші вілли в сяйві Альп,
За ваш неоціненний скальп,
За твань звабливих ваших душ,
За ваш печальний Мулен-Руж,
За ваш нумізматичний дар,
За європейський ваш базар,
За ваші банки золоті
Чечня вмирає на хресті.

Голгофа людськості — Кавказ;
Там розп'яли Чечню за нас.
По всій землі чеченська кров
Горить у вітражах церков,
Та смерті для того нема,
Хто визволяється з ярма!
Чечня воскресне, але ми
Погинем од ганьби й страми,
Бо, мавши волю і можуть,
Мовчали — аж її розпнуть!

НА БЕЗГОЛОВ'Я

Москва — тепер коричнево-червона,
І споконвік така вона, як є,
За голову Джохара півмільйона
Американських доларів дає!
Це новина! Це ринок! Добра плата!
І добра слава йде по всій землі,
Що вже цивілізовані “ребята”
Вбивати не бажають за рублі.
Круті, нівроку, хлопці гонорові —
Патріотичним духом їх не рви;
Жени валюту, якщо хочеш крові,
Як хочеш дорогої голови.
Доходи будуть там, де є витрати,
І кров поллється, де панує лютя;
Где ж, гаспада, тих доларів набрати,
Якщо із Вашингтона не пришлють?
А як пришлють, то буде мало, мало,
Не вистачить на всю повстанчу кров,
Бо ж скільки тих Дудаєвих повстало,
А скільки ще повстане — будь здоров!
Повимітайте всі швейцарські банки,
Стягніть на себе все, все що золоте,
Продайте свої валянки й піштанки, —
Потрібних коштів ви не зберете!
А як зберете... то в кремлівській мряві,
Де засідати буде ваш синкліт,
На танцях наші голови криваві
Покличуть до відомсти цілий світ.
І встануть обезглавлені народи,
З могил прийдуть скалічені тіла,
Щоб скинути на вас небесні зводи
І знищити імперію дотла.

МОЛИТВА

Молюся за чеченські трави,
За терни, за карагачі,
За листя ніжне і шемраве,
Що обернулося в мечі.

Молюся за чеченську хвою,
За смєречину, за сосну,
Що піднімаються до бою
Опівночі — посеред сну.

Молюся за чеченські граби,
Чинари, явори, дуби,
Що проти зайшлого нахаби
Підносять прапор боротьби.

Молюся за чеченські лози,
За ялівці, живоплоти,
Де окупанти-смертовози
Живцем не зможуть перейти.

Молюсь за бе́зи і берези,
Кущі на погорі́ллі хат,
Де заховало́сь гостроле́зе
Залізо помсти і розплат.

Молюся за чеченські хащі,
За темники, за чагарі,
Де снять поранені й болящі
Дудаєвські боївкарі.

Молюся за чеченські ружі,
Шипшини, жерепи, глоди,
Що стали при дзвінкім оружжі
Проти московської орди.

Молюсь за всі чеченські зела,
Дерева, злаки і хліба,
Що їх душа струнка й весела
Цькує й ненавидить раба.

Молюся за вербу й калину,
Що надійшли на клич вогню,
Щоб полягти за Україну
Там, де вмирають за Чечню.

СПІВЧУТТЯ

Де ви, грузини, де ж ви, дагестанці?
Чечня розп'ята вже; прийдіть вночі
Поглянути, бо скоро (завтра вранці)
І вас розпнуть на крицянім мечі.

Вгородять довгі цвяхи в руки й ноги,
День заригає, мов гірська ріка.
І будете висіти вздовж дороги,
Неначе однодумці Спартака.

Москва криваво ножицями крає —
Підрівнює краї, мов бахрому;
Але Спартак за повстання вмирає,
А ви вмерете за співчуття йому.

За співчуття, котре не варте й кулі,
Ми всі загинем, чуєте, ми всі —
І ви також, мої брати послулі,
Мов на подушці, на м'якій сльозі!

СВЯТО

Нарешті вийшла з пуп'янків листва,
Ростуть чеченські прапори зелені;
Москва (бійці в гарячці та в гангрені)
Жде гостей на травневі торжества.

Побєда! (Брешете, Чечня жива!)
І там, де бігали царі скажені,
Ідуть юрмою (совість у кишені)
У масках всі — біля глави глава.

Сміються. Пильно витирають ноги.
Заходять під склепіння золоте,
П'ють келихи за радість перемоги,

Але в слідах за ними... щось не те,
Підошва ловить щось липке й густе —
Сочиться кров з кремлівської підлоги.

ЗБУДИ

Немає правди на землі й не буде,
Допоки не зійде Чечня з хреста,
Допоки Ти в її пробиті груди,
Всевишній Боже, не вкладеш перста,
Не скажеш — ось вона, жива! Не знаю,
Чи ми вже трупи всі, а чи живі,
Як дивимось на тих державців зграю,
Що катові вклонились у Москві?
Чия це воля? Де Твоя десниця,
Що людство захищає від біди?
О Господи, а може, це нам сниться?
Так прожени сновидиво! Збуди!

ПІСНЯ ПРО ГУДЕРМЕС

Ми вільні! Ні, нема чудес,
Ми любимо старе ярмо;
Душа скрипить, немов протез, —
З вогню нас кличе Гудермес,
Та рятувати — не йдемо!

Ми чесні! Ні, раби словес,
Давно навиклі до ганьби;
З нас вичавив московський прес
Ту кров, що має Гудермес,
Кров непокори й боротьби.

Христос воскрес! Ні, не воскрес,
Лежить скатований в труні,
І не зійде він до небес,
Допоки в небо Гудермесе
Не здійме крила кам'яні.

Співає дух! Ні, виє пес,
Упир сибірський, новий цар,
Та не замовкне скрегіт лез,
Допоки славний Гудермес
Не відомстить за смерть і згар!

НА РУЇНІ

Палац Дудаєва — в руїні!
Радій же, кам'яна Москво,
Будуй палати і святині,
Звеличуй імперське єство
Свої темної гордині
І не соромся — в тій руїні
Твого духу торжество.

Ти розбиваєш не від вчора
Базальт, граніт а чи порфір
Осель, де правда й непокора
Живуть, тобі наперекір, —
Ти, невблаганна і сувора,
Захланна танкова потвора,
Вогнями дихаючий звір!

Хвались! Ти знищила півсвіту,
Чи трохи більше, чи — якраз?
Твою сьогоднішню еліту
Відзначив би Петрів указ,
Тож виривайся із-під гніту
Чеченського — до динаміту,
Щоб підірвати весь Кавказ!

Та, як валитись будуть гори,
Ховайсь, бо прийде Прометей,
І Риму третього опори
Зламає він і в ниці нори
Заб'є тебе й твоїх дітей.
Тебе заглушать не докори,
А камені з твоїх церков,
Де ти благословляла горе
І пила з чаш чеченську кров!

ЗВІЛЬНЕННЯ ЗАРУЧНИКІВ

Тисячу танків гримить надовкола,
Жерла ригають в обличчя села.
В смертному полум'ї церква і школа,
Бібліотека, мечеть гострочола,
Хата й стодола, корова й бджола.

Тільки заручники недоторканні,
Порозлягались, на пляжі немов, —
Ні, то не їхні кишки на паркані,
Ні, то не їхня в колодязі кров!

Гордо згоряють зелені знамена
Хлопців, що стали на бій до кінця;
Крутяться мін і ракет веретена,
Із рукавів випадають рамена,
Рвуться снаряди й дитячі серця.

Тільки заручники ходить неткнуті —
Заборонила кремлівська вашбродь
Кулям, що свищуть з ненависті й люті,
Бити невинну і праведну плоть.

Гинуть собаки, і вівці, і коні,
Падають стелі на зойки жінок;
Кров'ю залиті і стіни, і скроні,
Сивий дідусь із мольбою при сконі
Помсту віщує в назначений строк.

Тільки заручники в тій веремії
Тішаться буйністю волі й життя;
За порятунок шляхетний Росії
Дякують, дякують, дякують, дя...

Все погоріло — горища й підвали,
Все обернулося в купи золи.
Та з попелища радуєвці встали,
Танків московських ланцюг обірвали,
З мертвих — на волю, в безсмертя пішли!

Тільки заручники встати не годні,
Бо воскресіння беззбройним нема:
Їх розстріляли кати благородні,
Їх не підніме з гулкої безодні
Суду страшного печальна сурма!

БАМУТ

Тримайся, дорогий Бамуте,
Бо йде на тебе врем'я люте,
Час крові, полум'я, наруг,
Ідуть убивці і бандити
Пограбувати і спалити
Чеченський непокірний дух.

Ідуть, немов скелети з Лети,
Одягнені в бронежилети
Безликі, темні кістяки.
На їх шапках — орли двоглаві,
Вони впадуть, а ти ж у славі
Віки стоятимеш, віки!

Вічми московського холопа
На тебе дивиться Європа,
Та совість в ній ще оживе,
Бо тричі ти вмирав за неї
І, мов коня, поїв з траншеї
Свободи Сонце світове.

ІМПЕРІЯ

З домовини встає упириця,
Вовча паща на людськiм єствi,
Гострі зуби і кігті, мов криця,
Очі — темні дірки в голові.

З домовини підводиться постать
Велетенська — плічми до небес.
Цілий світ її лютить і злостить,
І гарчить вона, й виє, мов пес.

І стоїть вона десь на Уралі,
Але тінь її вкрила Париж,
Де міністри, від страху зів'ялі,
Прилягли до землі, як спориш.

— Хочу крові! — мов з горла Циклопа
Загуділо. — Сюди, барани!
І лежить обімліла Європа,
Бо Імперія встала з труни.

Це опівніч. Налякані зорі.
Але сонце прозріє за мить.
Встаньте, люди, і серце потворі
Ви пробийте, як хочете жить!

ПРОМЕТЕЙ

Смерть із Москви летить, Джохаре,
На поклик брата-холуя.
Вона як блискавка із хмари;
Ти ждав її. Вона твоя.

Тепер впади на рідне листя
І серце власне зупини;
Тепер з вогню ти маєш вийстя,
Як голос Бога з купини.

Тепер ти вже не ціль на горах
Для радіо-ракетних лез,
Ти — кров свята, що з гір суворих
Тече, як сонце із небес.

Тебе роздерти вже не може
Мутант — орел, дві голови,
Бо сховище твоє і ложе
У кожному пагоні трави.

Ти — в кожному погляді чеченки,
Що носить в животі дитя,
Майбутні Шамілі й Шевченки
Прийдуть на світ з твого життя.

Ти — кожне слово і зачаття,
Що зроджує новий Кавказ;
Ти — автоматів рукояття,
Що до відомсти кличуть нас.

Твою пілотку й портупею
Цілує Київ і Париж;
О мій чеченський Прометею,
Ти в серці людськості гориш.

Ти — Дух, що світові околи
Проймає, як зерна можуть,
Ти — Воля, що її ніколи
В Ічкерії не відберуть.

ВУЛИЦЯ ДЖОХАРА ДУДАЄВА У ЛЬВОВІ

Зайди в цю вуличку, зайди
І поклонися низько.
Це так далеко від біди,
Та ні — це дуже близько.

Не чути гуркоту гармат,
Що б'ють в чеченські мури,
Та чути, як московський кат
Стріляє в скронь Петлюри.

Не чуть, як тисне на курок
Той, що не має пальця,
Та чути знов останній зойк
Євгена Коновальця.

Не чути, як горить Бамут,
Як стогнуть бетеери,
Та чути, як в землі десь тут
Ппульсує кров Бандери.

Життя як смерть, і плач як сміх —
Така в нас доля мила.
Ця вулиця згадає всіх,
Кого Москва забила.

І не заб'ють її з лічби
Хахлацькі недотепи;
Вона знайде гроби й герби
Виговського й Мазепи.

Вона в Прибалтиці пройде,
Зачепить білоруса,
Вона згадає — хто і де
Вбив Литвина і Стуса.

Вона промчить, як магістраль,
Через міста і весі,
І стане сонцем ця печаль
В кавказькім піднебессі.

Торкнеться до морів і зір,
До падолів облудства;
Вона пройде через Сибір,
Через Голгофу людства.

Вона ще зробить обертас
Через Базар і Крути
І зажада за все од нас
Стражденної покути.

Вона планету оббіжить,
Зітхне в бігу від болю;
Хто вмер за волю — буде жить,
Умре — хто вбив за волю!

P.S. ДО МИХАЙЛА ЛЕРМОНТОВА

Вельмишановний Михайле Юрійовичу!

Нема в мене ближчої і дорожчої душі в російській поезії, як Ви. Тому пишу Вам цього листа в надії, що між усіма людьми на світі, незалежно від того, коли вони жили, існує нерозгаданий містичний зв'язок.

Вулиця Джохара Дудаєва у Львові носила Ваше ім'я. Чи мали Ви з цього якесь радісне відчуття, сказати годі, але я знаю достеменно, що Вашим ім'ям користувалися колонізатори, бажання яких полягало в русифікації України.

Не сумніваюся в тому, що міська рада Львова, перейменовуючи вулицю, не мала на меті принизити Вас, навпаки, батьки міста хотіли підкреслити, що в безсмертному імені й подвижницькому повстанні Джохара Дудаєва знову явив себе Ваш повстанський, геніальний дух, спрямований проти “страны рабов”, яка намагається зберегти побудовану і на Вашій крові імперію. Ваша творчість — це ж є частина боротьби кавказьких народів за свою державницьку свободу.

Я переконаний, що та Росія, яку представляєте Ви, постає і постане із неймовірних страждань. Вона не претендуватиме на чужі території, на світове панування, а прийде, як рівна до рівних, до народів світу, і Ваше ім'я не служитиме більше імперській політиці, воно засвітиться на багатьох вулицях планети не як реклама “немытой России”, а як честь і совість умитого серця такої дорогої Вам російської землі.

З поклонами до Вас

Ваш
Дмитро Павличко

ШАПКА ЯНДАРБІЄВА

Гримить стотанкова й стоорда
Навала хижої Москви.
О, не впади ж ти, сива й горда
Чеченська шапко, з голови
Вождя повстанців Зелімхана,
Засліплюй окупантам зір,
Як правда й честь недоторканна,
Як “Кобзаря” святий папір,
Як страх відомсти серед ночі,
Як плаха, що на вбивцю жде,
Як скарги й проклятьби жіночі,
Як поле, від руди руде.
Тяжкими рунами лавини,
Що на Ельбрусі рве льоди,
Ти їм зламай хребти і спини,
Вдуши їх зброю назавжди,
Каракульчею сніговиці
Повій на них у смертні дні,
І трупи їхні, темні й ниці,
Накрий в задолинах Чечні.

О шапко, взята вже на мушку,
Будь непробивна, мов гора,
Де в травах, ніби в срібнім смушку,
Збирає кулі дітвора!

ТОЛЕРАНТНІ ВУХА

Бомба розірвалась в Атланті!
Кров стоїть в розбитім діаманті,
Цілий світ клекоче! Білий Дім
Тяжко тужить. Рятувати ходім,
Та при тім не згадуємо Бамута,
Ні Урус-Мартана, ні Шалі,
Ні Шатоя, де чеченська рута —
Кров цвіте в калюжах на землі.
Хай Росія ту Чечню бережить,
Хай літає чорнокрилий лебідь
Над стражденим краєм досхочу, —
Не доводьмо Біла до плачу.
Бо ж йому Чечня болить так само,
Та цього не демонструє він;
Там — Сараєво, а там — Гуантанамо,
Там — з Атланти чути скорбний дзвін.
Отже, будьмо дуже обережні,
Як бувають завжди незалежні,
Співчуваймо і ганьбим терор,
Та не той московський людомор,
Що скидає бомби на аули,
Атакує танками бабусь...
В Білім Домі про таке й не чули,
А як чули, то мовчать чомусь.
Отже, й нам належить мовчати
І катів Ічкерії влещати,
Затикати совісті уста
І в брехні звиватись, як глиста!
Треба довести, що толерантні,
Маєм вуха й зовсім не дурні, —
Чуєм бомби вибух десь в Атланті,
Та не чуєм криків із Чечні!

НА ОЛІМПІЙСЬКІМ СТАДІОНІ

На олімпійським стадіоні
Всі. Ні не всі! Чечні нема,
Вона при броні в обороні
Свободи, бореться сама,
Волає цілий світ кричма
І задихається при сконі,
А світ — скала глуха й німа!
Від крові гори там червоні,
Там трупи купами! Чума
Прийшла туди в старій короні
Царів московських недарма...
А тут знамена мчать, мов коні,
Мов гриви, в'ється бахрома,
Тут сто народів у колоні,
Але чеченців тут нема!
О Боже, людство у полоні
Твого сонця, наче цьма,
Жене на погин свій сліпма,
Та все ж у буйному розгоні
Воно прекрасне! Та нема
Чечні на цьому стадіоні —
І це твоя страшна страма!